

NAGYVÁRADI NAPLÓ

Előfizetési feltételek:

Nagyváradon:		Postai küldéssel:	
Egész évre. 12.—	Negyed évre 3.—	Egész évre. 14.—	Negyed évre 3.50
Fél évre . . 6.—	Egy hónap . 1.—	Fél évre . . 7.—	Egy hónap . 1.20
Egyes szám ára 5 krajczár.			

Megjelenik mindennap,
hétfo és ünnep után való napok
kivételeivel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bémer-tér, Mayr-ház I. emelet, a hova úgy az előfizetési
pénzek, hirdetések, valamint a lap szellemi részét illető levelek
küldendők.

Nem kell félni a kisajátítástól.

Nagyvárad, május 19.

Legyen hát az Önök akarata, tisztelt Többség. Épüljön az állandó színház, a hol Önök akarják, a Bémer-téren, hiszen most már az se számít, hogy a törzsvagyonalapból 200.000 frtot elvonunk anélkül, hogy annak kamatai helyére valamit tudnánk illeszteni. Ezt a kamatot is elveszítjük, azzal az illúzióval együtt, hogy a színházépítés a város terheit nem növeli. De jó, ez ma már nem a »lét és nemlét« kérdése, jobb vele kibékülni, mint kasszandraszerű jóslatokkal zavarni a mézeshetek gyorsan szélfoszló rózsás álmait.

Egy kérdés van előttünk, melynek helyes megoldásával még segíthetünk némileg az elkövetett hibákon. Gondoskodnunk kell ugyanis arról, hogy a forgalom érdekeinek megfelelően helyezzük el a napirenden levő közintézményeket, s ezek között első sorban a sertésvásártérét, hogy az egyensúlyt helyreállítsuk s a hajót a felbillenéstől megmentsük. Az alkalom itt van: a sertésvásártér kérdése.

Jól felfogott városi politikának tartjuk azt, hogy a város ügyeit intéző tanács a forgalom érdekében mindent kövessen el, hogy az a város hasznára mindjobban fejlődjék. De ha ezt nem is teszi, a leg-

kevesebb az, amit tőle, mint a közvagyon letéteményesétől elvárunk, hogy a *fejlődés természetszerű irányát* ne zavarja meg. És előállott az a helyzet, amikor erre rámutathatunk s a város fejlődésének jogos érdekében a sertésvásártérnek a Kommendáns-réten való elhelyezését sürgetjük.

Tagadhatatlan, hogy a sertésvásár egyetlen alkalmas helye a Kommendáns-rét, a maga természetes előnyeivel s predestinált voltaival. De erre jelöli ki a könnyű hozzáférhetőség, a rendezési költségek oly minimális mértéke, mely egyedül jogosulttá tenné a közóhajt, hogy ide helyeztessék a sertésvásártér. Maga a sertésvásár eminens s bebizonyított érdeke kívánja, de a forgalom, — mint főérdek, — egyszerűen nem mellőzhető követelménye az, hogy a város legkiválóbb s legelőnyösebb pontja jelöltessék ki e célra.

Ha barátságosan adják ide, örvendetes dolog. Ha nem, az 1881. XLI. t.-cz. 3—4. §§-ai megadják a jogot arra, hogy kisajátíthassuk a Kommendáns rétet az előzékeny káptalan kezéből.

S ennek meg kell történni. Minden baljóslatu hír dacára, mely e helyesterv mellőzéséről szól, annál szigorubban ragaszkodunk a forgalom érdekében a sertésvásártér itt leendő elhelyezéséhez. Mert

ha lehetett a Bémer-teret kisajátítani nagy áldozatokkal, akkor itt az igazi közérdek kívánja még e végső lépés megtételét is. Ha amott lehetett nehezen, itt lehet könnyen. Csak a jóakarat legyen meg a tanácsban a város, a forgalom s a város érdekei iránt.

Ha, s hiszszük ez meg lesz, — minden könnyen megy, a kisajátítás is. Sőt ez megy csak könnyen, mert itt meg van a főindok: a közérdek.

A kiegyezési tárgyalások. Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Két nagyon fontos audienciája volt Széll Kálmánnak a királynál, mialatt Ő Felsége itt időzött nálunk. A két audiencián másról, mint a kiegyezésről nem volt szó és azokról a módosításokról, a melyeket az ugynevezett Széll-féle formulán tenni kell, hogy végre valahára nyélbe üssék a kiegyezést, a melynek kérdése már annyi idő nyugtalanítja politikai világot és a népeket.

A holnapi nap eseménye pedig az lesz, hogy Széll Kálmán miniszterelnök Bécsbe utazik, hogy az osztrák kormányval újra fölvegye a purparlák fonalát ott, ahol elejtették.

A legbeavatottabb körökből kapjuk azt a hírt, hogy úgy annak a két audienciának, mint pedig a miniszterelnök holnapi utazásának óriási jelentősége van és eredménye csak olyas meglepetés lesz, a mire sem a Lajtán innen, sem a

A NAGYVÁRADI NAPLÓ TÁRCZAJA

SIMPLICZIUS.

— Egy különöz ember története. —

Írta: Krudy Gyula.

I.

A kit mostan kiások az asztalfiából, arra eleinte sokat haragudtam, amikor aprófiu koromban nagyon meg-megkergetett az utcán és mert el nem ért, utánam bömbölte rozsdás hangján, hogy: »Upre pupos! jön még a kutyára dér.« Bár pupos nem voltam és tulajdonképpen semmit sem vétettem amaz uri barátomnak, a kit mostan kiások az ismeretlenségből; csak éppen gonosz kis betyár valék, a milyen sok terem a magyarok között és ha a Sinkevicz-porta előtt elhaladtunk, soha sem mulasztottuk el megzörgetni a kaput és elsívitottuk magunkat: »Itt a Simpliczius! A mire a rettenetes ember előrohant és vén számár létére nem röstelt utánunk futni az utcáson: közben bömbölt, káromkodott lengyelül, magyarul, németül; végtére latinul fejezte be mondókáját; — és a klasszikus nyelv hatással volt rá, mert elkomolyodott, mint egy római és szégyenkezve huzta be tüskés, borzfejét a ködmönébe s csendes dobogással ballagott

vissza. A házából kigyülekeztek a népek a hecsezre és innen is, onnan is hallatszottak az éles gyerekhangok, amint visitva kiáltották a rettenetes ember felé: »Itt a Simpliczius.« Az öreg fel-felkapta a fejét, de azután klasszikus aranymondásokkal csillapította magát. Behúzódott odvába és csendesen éledgett.

II.

Jól összeszedve emlékezésem, világosabban látom az öregot, mint egykor láttam. Sőt eszembe jut az is, a miért Simplicziusnak hívták. Azokban a daliás időkben, a mikor a magyarok verkedtek és a lengyel testvérek segítségül jöttek; a Dunajecz mellől előkerült egy gróf is, a ki igen szegény volt, igen bánatos és méla és a kerek világon semmihez sem értett, csak a trombitáláshoz. Hanem ezt pompásan tudta. Szépen elrombitálta a háborút, aztán különböző viszonagságok után, egyszerre nálunk jelentkezett. A Schvarzenberg-dragonosok feküdtek abban az időben nálunk és éjjelenként néha rettenetes trombitaszó verte fel a kaszárnyát. A riadóra fegyverbe lépett a lovasság és neki vágattak volna a széles nagy világnak, de előbb tudni kellett volna, hogy hová és merre? Ámde ezt senki sem tudta. A kürtösök legkevésbé, a kik az éjszakai riadókért kemény vasakat szenvedtek, de

megtudni még sem lehetett, hogy honnan s: ármazott a recsegő kürtszó, a mi megbolondította a merész katonákat. Sőt gyakran nappal is, déli időben, mikor a becsületes katonaság ebédezik, mintha az égből jött volna, rettenetes riadó hangzott fel. . .

A lovasok elkeseredtek és nyomozták a tréfás trombitást szigoruan. Ámde sohasem tudták meg kilétét, mert az öreg nagyon vigyázott magára. Az a roszkatag odu, a melyikbe ő befészkelte magát, tözsomszédságában vala a lovas-kaszárnyának. A tréfás öreg felmene a padlásra, a mikor jókedve támadt és feltrombitálta a katonaságot. A padlásablak megett aztán nagyokat mulatott, a mikor odaát a kaszárnya udvarán lön nagy lőtás-futás és mindenki elveszté a fejét. A jó németek ugyanis mindig attól tartottak, hogy a rebellis kutyák — már mint a békés polgárság — megrohanták a kaszárnyát és beverik a koponyáját a hadseregnek.

Jobb idők jöttek, az öreg tán szomorkodott is, hogy a kaszárnya kiürült és a padláslyukban gunyasztva már csak néha szólalta meg trombitáját, a minek muzsikáját egyedül értette. Nagy rezes kürt volt ez a vén jószág és az utcán bukfenczezték a gyerekek, a népek pedig danolgattak, összegyülekezve a környékről, ha az öreg jó kedvében ropogós nótákat fújt a padláson. Sőt a mesterlányok tánczoltak is esténként az aká-

EIGNER EDE

czipő- és úri-divat áruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Karlsbadi czipők, legujabb angol, olasz és Plesz kalapok nagy választékban. Zsebkendők, harisnyák, fehérneműek, nyakkendők, keztyűk

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Lajtán tul elkészülve nem voltak, de a mely be fog következni, akármilyen eseményeket is vonjon maga után.

A meglepetés természete első sorban Thun osztrák miniszterelnök egyik kifejezésére vezető visszafordulásra, a mely így hangzik:

— Minden formula egy dologban egyezik, hogy ugyanis *tágitani* lehet. A Széll-féle formula pedig bizonyára nem tartozik a kivételes formulák közé. Ezen is tágitani kell, ha két ország érdeke úgy kívánja.

A mikor Thun miniszterelnök a formulák tágitása kérdésében azt mondta, hogy azt két ország érdeke kívánja, ezalatt azt értette, hogy egy ország érdeke kívánja. Azt hisszük első tekintetre is világos, hogy »egy ország« alatt nem Magyarországot értette és hogy a Széll-formula tágitását csak Ausztria kívánja és annak bekövetkezése csak Ausztria érdekét szolgálna.

Ezek ellenében a Széll Kálmánhoz közel álló körök egész határozottsággal azt állítják, hogy a magyar miniszterelnök semmi szín alatt nem akar beleegyezni a formula tágitásába és ragaszkodik álláspontjához.

A színház építése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, május 20.

Tegnap számunkban már megírtuk, hogy a színház és bazár építkezésének pályázati hirdetményeit a június 22-én tartandó rendkívüli városi közgyűlésen fogják tárgyalni, úgy, hogy július 1-én a kisajátítandó házak lerombolását már megkezdhetik. A színházépítésre vonatkozólag még a következőket közöljük.

Gyorsaság nem boszorkányság.

Milyen erélyesen és gyorsan fognak hozzá a színházügy végleges megoldásához, arról tanuskodik a következő hivatalos írás is, mely mutatja, hogy a városházán nem tartják a gyorsaságot boszorkányságnak. A polgármester az előadókhoz a következő végzést intézte:

czok alatt és felkiabáltak az öreghez, hogy milyen tánczot szeretnének. Az öreg fujta, a mig kedve tartotta, egyszerre aztán megharagudott és a vizipuskájával lelöcsolta az egész tisztelt hallgatóságot. A népek szétfutottak, mert a vizipuska, a mi mindig készenlétben volt, messzire lövelte a vizsugarat. Az öreg meglehetősen fujta el az ó, du lieber Augustint, aztán elhallgatott.

III.

Különben pedig magányos vén ember volt Simpliczius Ottó. Teljes neve gróf Sinkevicsz vala, de ezt mindenki elfelejtette. Valami tudós ember egyszer rámondta a Simpliczius nevet és ez megtetszett. Az öreg gróf mikor először meghallotta, hogy miként nevezték el, dühös lett és nem trombitált napokig. Ugy egy hét múlva a járó-kelők észrevették, hogy a gróf nagy fehér papiroslapot ragasztott kapujára, a miben fogytékosan, de határozottan kijelentette, hogy az a Simpliczius, a kiről őt elnevezték, himpellér, komédiás, csavargó kürtös volt, a ki annyi hun-czutságot követett el világeletemben, a mennyi sok volna tíz embernek; ünnepélyesen kéri tehát a lakosságot, hogy őtet becsületes néven nevezzék, mert a ki őt Simplicziusnak meri szólítani, annak keresztülmegy a lelkén a vizipuskájával.

Persze iratával nem ért célzt az öreg. Ebben az időben kezdődik néhanapján való megjelenése az utcán, — máskor sohasem volt látható — a mint pajkos diákiukat kerget a sarokig. És a trombitája is keservesen szól, majd azzal is felhagyott a kis görbe, tuskésfejű öreg

A városi mérnöki hivatal előterjesztése, a tárgyalás alá vett ügyek elintézése körüli eljárás egyszerűsítése tárgyában.

Végzés.

Tekintettel arra, hogy a szerv. szab. rendelet azon utasítása, mely szerint az elintézés alá kerülő ügyekben az egyes ügyosztályoktól lehetőleg rövid uton kérendők ki az illető előadó által a szükségelt felvilágosítások stb. — a hivatali helyiségek szétszórtsága következtében — egész teljességében, a hivatalok lehető összpontosításáig keresztül nem vihető, ennél fogva a tanács a mérnöki hivatal azon kérelmét, hogy ezen kérdés már most behatóan tárgyalassék — melőzi; — minthogy azonban a közigazgatás lehetőleg gyorsabbá tétele, közérdek s a tulhajtott bürokratizmus a hivatalnoki személyzetet munkával annyira elhalmazni fogja, hogy kötelességüknek megfelelni képtelenek lesznek, — a tanács felhívja az összes ügyosztályok vezetőit, valamint az előadó jegyzőket, hogy amennyire lehetséges, igyekezzenek a szerv. szab. rendelet idevonatkozó utasításának megfelelően, az illető szakhivatalnoktól véleményt s felvilágosítást rövid uton kikérni, avagy téves intézkedések kijavítására az időrárló írásbeli felszólítás helyett, szóbelileg felhívni.

Egyidejűleg azonban felhívja az egyes szakhivatalok vezetőit, az iránt, hogy a hozzájuk utalt ügyekben, körültekintéssel olyképp járjanak el, illetve véleményeket mindenre kiterjeszkedőleg olyképp adják meg, hogy az illető előadóknak pótlás végett újabb felhívásokat hozzájuk intézni ne kelljen, mert hiszen épen ez szolgáltat alapot a nehézkes bürokratizmus felé hajlásnak.

Miről az összes ügyosztályok vezetői, valamint Istvánffy István, Szűts Dezső és Lukács Ödön aljegyzők jelen végzésben értesítettek.

Nagyvárad város tanácsának 1899. évi április hó 22-én tartott üléséből.

Dr. Bulgyorszky
polgármester.

A kártalanítási eljárás.

A kisajátítandó épületek kártalanítási eljárására is már kitűzték a határnapot. A törvényszék aug. hó 28-át állapította meg és a tárgyalásra, melyet Geleta Géza kir. törvényszéki bíró fog vezetni, meghívta Mayr Sándort, Weiszlovits Adolfot és nejét, Nagyvárad városát, Fehérváry Karolinát, a »Magyar jelzalog és hitelbank«-ot, a »Biharmegyei bank«-ot, Knapp

Sándort, Knapp Ferencznét, a »Nagyvárad-i takarékpénztár«-t, a nagyvárad-i árvaszéket és a cs. és kir. osztr. szab. földhitelintézetet. A törvényszéknek erre vonatkozó hirdetménye így hangzik:

Hirdetmény.

A nagyvárad-i kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Nagyvárad város közönségének a nagyvárad-i fő-utczai Bazár-szoros kiszélesítése, a Posta-utca kinyitása és a Bémer-tér rendezése céljából szükséges Mayr Sándor tulajdonát képező nagyvárad-i 495. sz. betétben 775. és 776. hrsz. a. valamint Weiszlovits Adolf és neje tulajdonát képező nagyvárad-i 2824. sz. betétben 777. hrsz. a. felvett ingatlanokra vonatkozó kisajátítási ügyében a jogerős kisajátítási tervbe felvett ezen ingatlanokra nézve a kártalanítási eljárás az 1881. évi 41. t.-cz. 46. §-ához képest elrendeltetett s annak a kir. tvszéknél II-ik em. 113. ajtó sz. a. helyiségben leendő megkezdésére s a helyszínén megejtendő tárgyalásra 1899. évi augusztus hó 28-ik napjának d. e. 9 órája s a szükséghez képest ezt követő napok kintüzetnek azzal, hogy ha az érdekelt felek között a kártalanítás arra nézve egyezség létre nem jönne a becsülő bizottság megalakítása s működésének megkezdése a kiküldött bíró által lehetőleg még ugyanazon napon eszközöltetik.

Mely időre a kisajátító úgy a távollevők vagy ismeretlen tartózkodásuak számára hivatalból kinevezett ügygondnok dr. Fazekas Imre nagyvárad-i ügyvéd és a kisajátítási összeírásban foglalt azon tulajdonosok, a kikkel az arra nézve egyezség nem jött létre s egyéb érdekelték oly hozzáadással idéztetnek, hogy az érdekelték elmaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja s az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt Nagyváradon, a kir. törvényszéknek 1899. évi május hó 10-én tartott üléséből.

Dr. Tassy,
kir. tvszéki albiró.

Hraball Ottó,
t. jegyző.

Az építés programja.

Az ajánlati felhívás részletesen felsorolja az épületek lebontását, a felépítendő épületeket, melyeknek végösszege 201 041 frt 83 kr. A bazár-építés átalányösszegért történik, s 20 éven keresztül évi minimális 20.000 frt nyersjövdelem biztosítandó. A rajzok és költségvetések naponként d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig megtekinthetők.

csak nagyon ritkán lehetett látni a padlás ablak mögött.

Az a ház, a melyikben lakott, nem idevaló építőmester műve. Régen a német pékek laktak benne és való, hogy német volt az építője is. Hegyes tetejű, balkonos ház volt, a melyen annyi volt az emelet, hogy biztosan megszámlolni sem lehetett őket. De ez csak azért volt, mert a kis rostélyos ablakok elszórva feküdtek a ház magasságában, szélességében, tulajdonképpen pedig csak felső és alsó traktusból állott a ház.

De ezt csak régi emberek tudhatták, mert Simpliczius óta teremtet lélek nem lépte át a bolthajtásos, alacsony szögekkel kivert kapu küszöbét. A kapu felett még ott rozsdásodott az egykori pékek czimere, a mint két griffmadár a perezet csőrével széttepné akarja. A kapu mindig zárva volt és ha néhanapján valami vakmerő diák a kopogtatóval megzörgette az ajtót, azon bévülről kis, rostélyos leskelődött nyitottak ki és a rostély mögött két apró szurós fekete szem jelentkezett és lengyelül, tótul káromkodott valaki a kapun belől: asszonyi hang, a gazdaszönyvőé Simplicziusnak. Egyedül ő járt ki-be a házban. Csontos, elszántarczu, mogorva némbér volt ez a hölgy és félték az erejétől. Ő divatu ruháiban, karján nagy kosárral járkált a piacon és fél fejfel emelkedett túl a rendes asszonyi magasságon. Szürke haját lokniba fonta és a legszájasabb kofák is tiszteletteljesen hallgattak a Rizácska asszony megjegyzéseire. Rizácska asszony nem igen állt szóba senkivel, megrakta a kosarát, aztán mint egy vén katona, kemény lépésekkel hazatartott. Kinyitotta kulcsával a

kaput, bezárta és bizonynyal jó ebéddelelelelelt Simplicziust.

IV.

Itten éltek ők ketten a sötét oduba, aludva, a mely udvarra csak nagyon jó kedvében tekintgetett be a napocska. Rizácska rendben tartotta a házat és soha sem szólt egy szót sem, természetesen kivéve a rossz napokat. Vagy a mint Simpliczius is nevezte, a bolondgombás napokat. Rizácska, a mint ez asszonyoknál előjönni szokott, főzött valami különöset, a mitől megbolondult ez a komoly, férfias hölgy. Különösen a szeles délutánokon, a mikor a szél beszelgetve járta be az odu zezzugos szobáit és sorban megpróbálkozva az ajtókkal és ablakokkal, mérgesen bebújt a kéménybe, a honnan egész nap kellemetlenségeket kiabált ki Simpliczius urnak és hűséges gazdaasszonyának. Igen természetes, a mint ezt a férfiu nagyon jól tudta, asszony nem hágy magával kikötni és nyelvel a nyelvelésre.

Rizácska letette a főzőkanalat egy őszi délután és mogorva orcáján könnyek tünedeztek fel. Bevonult szobájába és felöltötte legszebb ruháját, ha ugyan egyáltalán volt neki szép ruhája, megfésülködött és mintha utra készülne, ládába csomagolt mindent. Elbucszott a konyhától, a mindig füstölő sparthertnek is megbocsátott és értelmetlen szavakat dadogva, megsimogatta az üstöt és a fazekat. Aztán elindult megkeresni az öreg Simpliczius urat, a ki ilyenkor lehetetlen helyekre rejtőzködött el. Különösen kedvelte a kemenczét, a hol az egykori pékek azokat a perezeket sütötték, a melyeket még a

tők a mérnöki hivatalnál. Az ajánlatok folyó év június hó 19. napjának d. e. 10 óráig a polgármester kezéhez adandók be s ugyanakkor fognak az ajánlatok a polgármester elnöklésével felbonthatni. A város fentartja magának a jogot, hogy teljesen szabadon határozzon.

Az ajánlati minta annak megfelelően van megszövegezve.

A város zárszámadásai.

— A tanács és a pénzügyi bizottság ülése. —

Nagyvárad város pénzügyi és gazdasági szakbizottsága tegnap ülést tartott, melyen a város 1898. évi zárszámadását tárgyalták s elfogadták.

Jelen voltak: Bulyovszky József dr. polgármester elnök, Ifj. Rimler Károly r.-kapitány, Ragány János főszámvevő, Komlóssy József jogügyi tanácsos, Bordé Ferencz előadó, Hegedüs Géza főpénztárnok, Rácz Mihály, Dús László, Aufrecht Mór, Hoványi Géza dr., Molnár Imre dr., Szűts Dezső jegyző.

Tárgy: Nagyvárad város házipénztárának, továbbá a házi pénztárban kezelt alapok és alapítványok, valamint a letéteknek 1898. évi zárszámadásai.

Bulyovszky József dr. polgármester az ülést s az általános vitát megnyitja. A pénzügyi szakbizottság a zárszámadást egész terjedelmében elfogadja a következő határozattal:

Az 1898. évről szerkesztett zárszámadást, melynek adatai szerint a házi pénztár bevétele — — — — 2,361.610 kor. 13 fill. kiadása — — — — 2,342.509 kor. 45 fill. s a pénztári maradvány a törzsvagyonnak előlegezett összeggel együtt — 31.256 kor. 78 fillért tesz, a tanács és pénzügyi szakbizottság mai napon tartott ülésében tárgyalás alá vette, megállapítja s az 1886. évi XXI. t.-cz. 17. §-a rendelkezéséhez képest 1899. évi május hó 20-ik napjától 1899. évi június hó 3-ik napjáig bezárólag terjedő 15 napi hatásköre a zárszámadást — vagyonleltárt s arra vonatkozó összes iratokat — a városi számvevői hivatal helyiségében közszemlére kitenni rendeli.

A zárszámadásra vonatkozó összes iratok kiadásával utasítatik ennél fogva a főszámvevői

hivatal, miszerint a zárszámadást s arra vonatkozó iratokat hivatalos helyiségében közszemlére a fenti határidőben tegye ki s az ezen idő alatt a hivatalos órákban jelentkező bármely adófizetőnek kívánataira mutassa meg — s a kívánt adatokat rendelkezésre bocsássa — s a szükséges felvilágosításokat adja meg; a határidő lejártával pedig a további szabályszerű eljárás végett a városi tanács mint állandó választmányhoz mutassa be.

Kelepecz Dezső irodaigazgató pedig utasítatik, miszerint a közszemlére kitételről szóló hirdetményt a szokott módon a helybeli lapokban tegye közzé, két példányban pedig a hirdetési táblán függessze ki s a határidő leteltével a számdékolt hirdetményt a tanácshoz haladéktalanul terjessze be.

Ehhez képest a következő hirdetményt bocsátja ki:

Hirdetmény.

Nagyvárad város házi pénztára a házi pénztárban kezelt kövezetvám, valamint egyes alapok és alapítványok 1898. évi bevételei és kiadásairól szerkesztett zárszámadás vagyonleltár és mérleg — miután az a tanács és pénzügyi szakbizottság f. évi május hó 19-ik napján tartott együttes ülésében megállapított, az 1886. évi XXI. t.-cz. §-a rendelkezéséhez képest az 1899. évi május hó 20-ik napjától 1899. évi június hó 31. napjáig bezárólag terjedő 15 nap közszemlére kitétetni rendeltetett.

Miről a város közönségét azon felhívás mellett van szerencsém értesíteni, miszerint a zárszámadásokat és az azokra vonatkozó összes adatokat a fent jelzett határidőben a városi számvevőhivatalnál a hivatalos órák alatt minden adófizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen netaláni észrevételeit a tanács mint állandó választmányhoz a f. évi június havi rendes közgyűlést megelőző 5 nappal beadhatja.

Kelt Nagyvárad, 1899 évi május hó 19.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

Ragány János főszámvevő részletes megjegyzéseket tesz a zárszámadásra. Hangsúlyozza, hogy bizonyos összegek még nem fizetettek ki, egyes kiadások pedig előbb folyósítottak. A mérleg elég kedvező, deficit nincs. (Helyeslés.) A bérhátralékokat is kimutatta, bár a berlok érdeke ellen van, de mert meg volt hagyva, kimutatta. (Helyeslés.) A színházi ügy elé most már optimizmussal néz. A vagyonleltárban keresztülvezette a város kölesöntartozásainak helyzetét, de a vég-

eredmény változatlan, mert a terhet is kiténtette s átmeneti tételeket véglegesen törölte.

Bulyovszky József dr. polgármester elnök a zárszámadást elfogadottnak jelenti ki.

Aufrecht Mór az árapasztócsatorna költségei iránt tesz kérdést.

A zárszámadás abban az alakban van kimutatva, amelyben a közgyűlés kívánta. Ezért nem kerülhetett a zárszámadás a májusi közgyűlés elé.

Ezzel a bizottsági ülést véget ért.

Vidám temetés a korcsmából.

(Koporsóban szállította magát haza.)

Szegedről írja tudósítónk a következő különös eseményt.

Alsóvároson történt a mai enyhe, borultós délután. Népek látták tömegesen, hogy két derék magyar ittas szilajságában miként játszotta meg magát. Az bizonyos, hogy eredetibb ötlet részeg agyvelőből ríkan pattan ki, de vadabb se és amilyen nevetni való, olyan fölháborító is az ittas magyarok komédiája. Mert sértően profanizálták a vallási szertartások legszomorubbját: a temetést.

A főtéren, amerre látták a botrányos vidámságot, háborogtak is, nevettek is.

A magyar, ha el van áradva benne a borgőz fölösen, széles indulatában veszedelmes vadságokra képes. Az üveget is megeszi, nem szólván a szaporá bicska-kezelésről. Mindez csak sifli ahhoz, a mit E. uram, az iparos és B. uram szatócs elkövettek.

Egy olasz bormérőben vigadoztak ők. A magyar erős, erős E. asztalosmester és azonképpen erős B. szatócs is, de a marsalai jó vörös még erősebb. Oly jó kedvben voltak aztán, hogy rezgett a ház belé. Ekkor — világos délután — az ittas elmékben előkövetkezett az a gondolat, hogy B. uram miképen mulattathatná meg a feleségét. Meg köll békíteni jó nevetéssel. Ahhoz pedig csínálni kell valamit.

— Szállítson neki haza koporsóba, — indítványozta a szatócs az asztalosnak — annak megőrül.

Többször se kellett mondani. Az asztalos rá-

griffmadarak sem tudtak széjjel tépni, mint az a kapu fölött látható. Rizácska elől azonban elbujni nem lehetett. Ő mindenütt felfedezte az öreg urat, előhúzza és megállott előtte.

— Nos? Mi baj? — kérdezte ártatlan arccal az öreg ur és tüskés, szürke hajában gereblyézett az öt ujjával. Fürge kis egérszemeivel pedig aggodalmasan nézegetett körül: vajjon menekülhetne el a rettenetes asszony elől. Alacsony, szinte törpe ember volt és csupa folt, lyuk a ruhája. Elvadult szakállát borbély kése nagyon régen nem érte — és hegyes, mozgékony orrán pápaszemet viselt.

Rizácska meglóbázta a kulcsot kezében és nagy elhatározással dobta az asztalra az egész csomót.

— Elmegyek — mondta heves fájdalommal. Elmegyek ebből a házból, a hol én vagyok a legutolsó kutya.

Az öreg ur aggodalmasan mozgatta az orrát és gúnyosan rázogatta vállait:

— Hehe, megbolondult? Talán megint az a kölyök irt levelet? — mondta reszelős hangján.

Rizácska fejét ingatta, de Simpliczius hevesen szólt:

— Hiába! Tudom, hogy maga az én hátam mögött leveleket szokott kapni attól a kölyöktől. Elgondolkozva tette hozzá: Csak azt nem értem, hogy maga mit válaszol a levelekre, hisz írni nem tud.

— Tudok — pattant fel Rizácska. Annyit tudok neki megírni, a mennyit akarok! Aztán meg az én fiam! . . .

— Hehe! — nevetett az öreg ur, a mikor

nagyon hasonlított valami szatirhoz. — Hát aztán mit ír annak a maga fiának?

Rizácska lesütötte a szemét.

— Mindent. Hogy tisztelem, csókolom és a gróf ur is tiszteli . . . Azt nem írom meg neki, hogy csókolja, mert úgy sem tenné.

— Helyes, helyes! — mormogta az öreg. Nem is. Én nem szeretem a gyereksírást a házamban.

— Huszonkét éves már Henrik, gróf ur! — vágott közbe meletatlankodva Rizácska.

— Annál rosszabb. Akkor meg betyárkodik. Különben — ismételte makacsodva a kis öreg — én nem szeretem a gyereksírást, punktum.

— Akkor én elmegyek! — fakadt ki Rizácska, egyszerre harcias állásba helyezkedve. Rizácska kemény hölgy volt és akkor markotányos szekere volt, a mikor a gróf ur a háboruban trombitálgatott. A trombitás és a markotányosné megbarátkoztak. Am Rizácskának felesége voltak a szemei akkor . . . Aztán évek múltak és Rizácska egyszer beállított a bolondos Simplicziushoz. Azóta itt van.

De most menni akar. (Ó, már hányadszor!) A kilincsre tette a kezét és úgy beszélt felig visszafordulva.

— Itt megöregedtem és magának áldoztam az életemet, gróf ur. Fizetésem nem volt, mert megélni is alig tudtunk. Mindig hitegetett, hogy majd így, majd úgy: elvesz, megesküszünk, Henrik ide jön és gróf lesz, a mint, hogy az neki dukál is. Most nincs semmi, a mint soha sem volt semmi. Hát én elmegyek.

Tán a szél mondott máma nagy kellemetlenségeket, a mint a kéménybe bevette magát,

vagy egyéb történt, a kis vén gróf felágaskodott sarkaira és azt mondta Rizácskának:

— Jó, hát hadd jöjjön el az a fiu! Fiamnak fogadom!

Rizácska elámult. Értelmeitlenül nézett a grófra, a kis öreg a földre szegezte a szemét és mosolygott magában a pápaszeme mögött.

Rizácska kiment a szobából. Az udvaron megállt és e falnak támaszkodott és úgy nézett maga elé, mintha álmodna. Ugy állt sokaig mozdulatlanul és ajkai ezt rebegték:

— Istenkém! Istenkém! — Egyebet mondani nem tudott.

V.

Odafenn a padláson most egyszerre trombitaszó hangzott fel. A régi rezes kürt szava, a mit annyi időn át hallgatott. A kürtszót az őszi alkonyban süvöltöző szél széjjel vitte a tájon és az emberek csudálkozva álltak meg az utcán. Oly régen nem szólt már a kürt, hogy sokan nem is emlékeztek rája. Tíz, tizenöt év múlt el; de a kürt szava még máma is erős volt és az ó di lieber Augustin melódiája bejárta a környéket.

Rizácska, az egykori markotányosné felocsudott álmodozásából. Végigfutott az udvaron és kiszaladt az utcára. Az utca közepén megállva, érthetetlen taglejtésekkel integetett a grófnak a padlásatlak felé.

— Megbolondult! A fia hazajön és megbolondult, hogy most trombitál? Nem szégyenli magát?

Rizácska kiabált, de a gróf vigan fújta kürtjét a magasban és orcái kidagadtak az

állott. Koporsó van elég a műhelybe. B. szatócs megrendelte mindjárt a magának valót és elmentek oda, kiválasztották. Szép virágos kék-barna volt.

— Ebbe vigyenek haza az asszonyhoz.

A koporsót a koresma elé szállították az inasok. A gyászkocsi volt az asztalos kis szekere, a fűge gyász-csikók az asztalos inasok. Itt aztán előkerült a nagy mulatságra a gyászgyülekezet is mindenfelől, mert hire ment, hogy most temetik B. szatócsot a koresmából.

Pokoli jelenet volt, mikor a részeg magyart belefektették a koresma előtt kitett koporsóba. A jövő menők kérdezték:

— Ki a halott?

— Szájról-szájra szállott azután, hogy a szegény B. szatócs kiszenvedett a koresmában, azt viszik haza. A »halott« türelmesen is viselte magát a koporsóban. Az asztalos ünnepélyes komolysággal, bár nem egész biztonsággal, végezte a ravatalást és a szállítási szertartást.

Föltették a koporsó födelit. A szatócs ezt is megadással tűrte és így megindult a gyászmenet a sokaságtól kísérve. Eközben az asztalosnak némi affairje támadt a feleségével, aki erősen megtámadta, hogy miért csufolja meg így az üzletét. Adja vissza a koporsó árát, amit a »halott« előre kifizetett. A mester azonban letorkolta a menyecskét, hogy:

— Első az üzlet.

A menet azalatt nagy vidáman haladt a szatócs üzlet felé. S itt a boltban mit sem sejtve, szorgoskodott a vevők kiszolgálásában a szatócsné, mikor a nagy zajra lett figyelmes és kitekintve, látja, hogy *koporsót tesznek le* az ajtóban. Ijedten csapta össze a kezét:

— Mit akarnak itt ezzel a koporsóval?

A gyászgyülekezet nevető grimaszokkal felelt:

— Az ura van benne, möghalt az olasz bortul.

Az asszony éppen elájulni akart, mikor a koporsó födele lecsuszott és elődugta a fejét a drága »halott«. De csakhamar visszaesett a mámoros fej a nyugvó helyére.

Az asszony erre a vad, brutális tréfára azzal felelt, hogy odament a koporsóhoz, annak a födelét az egész gyülekezet előtt, mely persze ezalatt pokolian mulatozott, ráborította a tehetetlen ittas férjére

erölködéstől. Egyszerre, hirtelen elhallgatott a kürt.

Akkor már sok ember volt az utcán és Rizácskát körülveve, a felől faggták, hogy vajjon az öreg gróf komolyan megbolondult-e ismét? Rizácska csak integetett a padlásablak felé, de már minden későn volt. A vízpuska dolgozni kezdett és az emberekre hatalmas vizsugarat eresztett le Simpliczius.

Rizácska kezét tördelte:

— Megbolondult, ismét megbolondult!

Az emberek széjjel futottak a ház elől. Rizácska bezárta a kaput és a konyhában elfoglalta helyét. És megsimogatva az üstökét és fazekakat, magában azt gondolta, hogy mégsem hozza ide az ő fiát, a kivel oly élénk levélcsere folytatta, ha irni tudna, mert az öreg gróf ismét a régi, hóhortos Simpliczius, a kit most már nem hagyhat magára.

A házba ismét beköltözött a régi csendesség és Rizácska katonásan és mogorván lépett ki koraival a kapun.

*

Simplicziusról meg kell még jegyezni, hogy a trombitát élete végeig néhányszor megszólaltatta, ha a szél a kéménybe költözött és kellemetlenségeket sugdosott Rizácskának, a kivel boldogan élnek még ma is, ha meg nem haltak.

és borraival osztogatott ki a »halottszállítók« közt e szavakkal:

— Ezért meg most már vigyék, fordítsátok a *Tiszába*.

Mikor pedig a vidám halotti szolgák ezt a parancsot komolyan kezdték venni, a »halott« egyszerre megrázta magát, kiabálni kezdett és kikívánczott a koporsóból. Ez tekintélyes segítséggel sikerült is neki és ekkor kijelentette az asszonynak:

— A temetés mög volt, most gyerünk a *torba*.

El is ment vissza a koresmába a gyászgyülekezet kíséretében és megkezdte a vidám torozást a derék asztalossal.

A nép pedig erős és hangos kritikát mond erről a csunya históriáról, hogy lám — a tanultabb embör mit tud és elég jellemző, hogy az egyszerű emberek megvetéssel mondanak ítéletet a csunya komédia hőseiről.

A mi pedig a rendőrséget illeti, az is fog erről az utcai botrányról értesülni, ha az erről való értesítést a lapokban elolvassa.

Véres családi dráma Sályiban.

— Gyilkosság és öngyilkosság. —

Nagyvárad, május 19.

Csak a tegnapi számunkban megírtuk azt a serbesti gyilkosságot, melyben a vő megölte apósát. Ehhez a megrázó esethez hasonló véres dráma történt tegnap Sályi községben. Csak hogy az utóbbi esetben a bűnös, ki szintén apósát ölte meg, elkerülte a büntető igazságszolgáltatás kezét és inkább a halált választotta.

A borzalmas eset nagy izgalmat keltett a kis Sályi községben. Részletei a következők:

A sályi községi jegyző tegnap délelőtt megjelent a nagyvárad kir. ügyészségnél és bejelentette, hogy Sályiban tegnap este 11 órakor véres esemény játszódott le. *Bagosi József* agyonlőtte az apósát, azután önmagát; mindketten meghaltak.

Bagosi József egészen fiatal ember, ki három hónap előtt tért haza a katonaságtól. Nagyváradon szolgált és a mint hazajött, első dolga volt megházasodni.

Jó ideig a legnagyobb békességben és csendben élt a feleségével és csak az utóbbi időben czivakodott gyakran a feleségével és az apósával, kivel együtt lakott.

Tegnap csütörtökön ismét viszály támadt a fiatal pár között. Egész napon át zsörtölődtek, veszekedtek. Az asszony apja több ízben beleszólt a perpatvarba és csitítani akarta őket. Azonban az izgatott házastársakat nem lehetett békességre birni.

Este folytatták a perpatvart. Tizenegy óra tájban történt a végzetes esemény.

Bagosi József feleségének feleselgetéseitől feldühösítve, revolvert ragadott, hogy agyonlője az asszonyt.

Ez gyorsan félreugrott, a revolver eldőrdült. A golyó nem talált, hanem a lövés által okozott légnyomástól elaludt a lámpa.

Az örjögő ember ezután a sötétségben kezdett lövöldözni és a *felesége helyett*, a kit meg akart ölni, az *apósát találta el*. Három golyó fúródott az öreg testébe, ki nagy kinokat szenvedve, lerogyott a földre.

Bagosi ekkor észrevette tévedését és maga ellen fordította a revolvert. Két golyót röpített a testébe és rövid idő alatt meghalt. A *Bagosiék*

egykor csöndes hajléka így néhány pillanat alatt a romlás, a pusztulás színhelye lett. Különösen az agyonlőtt apóst sajnálják, a kinek nagy családja maradt kenyérkereső nélkül.

A hivatalos vizsgálatot holnap tartják meg a hely színén.

H I R E K.

Havi előfizetés. A »Nagyvárad« *Napló*-ra havi előfizetést nyitunk a jövő hó elsejétől. Aki már most bejelenti telefonon vagy egy postai levelező lapon, hogy június elsején előfizetőink sorába lép, annak a mai naptól kezdve ingyen küldjük a Nagyvárad Naplót. Az előfizetési ár havonta helyben 1 forint, vidéken 1 forint 20 kr.

Boycottált hirlapiró.

— Sas Ede ügye. —

A vidéki hirlapirók szövetségének nagyvárad bizottsága tegnap este 7 órától 11 óráig a zsurnalisztika történetében ritkán előforduló esettel foglalkozott. Az ülésen megjelentek azok az újságírók is, kik nem tagjai a szövetségnek és a kiknek alkalom nyújtott, hogy a rendes tagok határozatával — ha az meggyőződésükkel nem ellenkezik — szolidaritást vállalhassanak. Az ülésen elhatározták, hogy *Sas Ede* hirlapirót boycottálják a helyi bizottságból és ez iránt javaslatot tesznek a V. H. O. Sz. központjánál is. *Sas Ede* ellen az incollegiálitás vádjai hangzottak fel lépten-nyomon és ennek következménye lett a tegnapi határozat.

Az ülésen megjelentek: *Lovassy Andor*, dr. *Dési Géza*, *Fehér Dezső*, *Szathmáry Zoltán*, *Kereényi Miklós*, *Marton Manó*, *Pásztor Bertalan* és *Vidosits Gyula* rendes tagok, továbbá dr. *Adorján Emil*, *Nagy Endre*, *Baranyi István*, *Kaczér Vilmos*, *Szücs Dezső*, *Tamás József* hirlapirók.

Az ülésen *Szathmáry Zoltán* a következő indítványt terjesztette elő:

Tisztelt választmány!

Tekintettel arra, hogy *Sas Ede* hirlapiró eddigi itteni működésével nap-nap után annak adta bizonyítékát, — hogy önző érdekeinek képes feláldozni az egész nagyvárad hirlapirói kar existenciáját és reputációját, tekintettel arra, hogy viselkedésével csak a hirlapirók tekintélyét rongja meg a nagyvárad közönség előtt, melynek jóakarátát és jóindulatát annyiszor tapasztaltuk, tekintettel arra, hogy egész multja az itt nem kodifikálható cselekedetei miatt csak ártalmára volt ezen testületnek, indítványozom, hogy *Sas Edét*, mint a ki csak nemrégiben is egy általunk közösen szerkesztett s aláírásunkkal megerősített kötelező megállapodást minden menthető indokolás nélkül egyoldalulag megszegett s az őt megtámadó nyomdászok sértő nyilatkozatára semmi szava nem volt s mint a ki hirlapirótársaink ellen egyik intrikát a másik után követi el, mert aki minden kollegáját, ahol csak teheti megmarja és kisebbiti úgy az ő, éppen modora miatt szűk körű társaságában, mint különösen a kénye-kedvére bocsájtott »Nagyvárad« című lapban, ismételt indítványozom: miszerint őt a V. H. O. Sz. nagyvárad bizottságából egyszerismindenkorra kizárjuk vele minden társadalmi és hivatalos érintkezést megszakitunk és az ezen boycottálásra vonatkozó ezen ülés jegyzőkönyvét úgy neki, mint a V. H. O. Sz. központi bizottságának megfelelő elégtételadás végett tudomásukra hozzuk. Az esetben pedig, ha e tárgyban a központ megtehető elégtételt nem adna, a nagyvárad hirlapirói kar egyez indítvány szellemében tartott nyilatkozatot aláíró tagjai a szövetségben vele ez erkölcsi testületben nem maradnak.

Azzal a megjegyzéssel, hogy indítványom

indokolását az idő rövidsége miatt szóval fogom bővebben előterjeszteni.

Hivatalos tisztelettel vagyok:

Szathmáry Zoltán,
a V. H. O. Sz. rendes tagja.

Szathmáry bővebben indokolta indítványát, majd *Nagy Endre, Tamás József, Kerényi Miklós, Fehér Dezső,* később *Adorján Emil* felkérésére *Lovassy Andor,* a V. H. O. Sz. nagyváradai bizottságának diszelnöke keltek ki Sas Ede inkollegiális és inkorrekt szereplése ellen, melylyel nemcsak a kar tekintélyét, de egyesek ekszisztenciáját veszélyeztette. Dr. *Dési Géza, Lovassy Andor* és dr. *Adorján Emil* indítványára elhatározta a bizottság, hogy a felhozott vádak közlik Sas Edevel, felhívják, hogy adja elő esetleges ellenvetéseit és mentségeit, nehogy kihallgatás nélkül ítéljenek felette. Erre Sas Ede és *Láng József* rendes tagok is megjelentek az ülésen, mire a vádak szóbelileg újból közöltettek Sas Edevel, a ki erre előterjesztette mindazokat a mentségeket, miket védelmére szükségeseknek tartott. Ez alatt az ülést, mint *ad hoc* elnök dr. *Dési Géza* vezette.

Tizenegy órakor hoztak határozatot. A rendes tagok közül Sas Ede, *Láng József* és *Marton Manó* nem szavaztak. Beadatott 7 szavazat. Ezek közül egy üres volt, a többi hat szavazat „igen” volt, vagy is *Szathmáry* határozatának elfogadását jelentette. Kijelentették még azok a hírlapírók, kik igennel szavaztak és a kik Nagyváradon a V. H. O. Sz. fiókját megteremtették, hogy a mennyiben Sas Ede tagja marad a szövetségnek, abból valamennyien kilépnek.

* **Személyi hir.** *Schlauch Lőrincz* biboros, tegnap délután dr. *Fetser apát* s *Mayer Antal* titkár kíséretében Nagyváradra érkezett, ahol a pünkösdi ünnepeket fogja tölteni. A biboros azután körutra megy az egyházmegyéjében, hogy a bérmlás szentségét kioszsza. Legelső útja e hó 28-án Békés-Gyulára vezet.

* **Piros pünköszt.** Holnap ünnepli meg a nyugati keresztény világ piros pünköszt ünnepét. A kath. templomban nagy miséket mondanak, a reformátusoknál ünnepi isteni tiszteleteket tartanak. Az ág. hitv. ev. templomban az isteni tiszteletek sorrendje a következő: Pünköszt első napján ünnepélyes istentisztelet áldozással. Délután ünnepi könyörgés. E napon az adakozás az egyetemes papi nyugdíjintézetre fog történni. Pünköszt másodnapján ünnepélyes istentisztelet. Az adakozás ekkor a pogány missióra fog fordíttatni. Mindkét ünnepnap az istentisztelet 10 órakor kezdődik s *Materny Imre* lelkész által végeztetik.

* **A város kölcsöne.** *Fellner Alfréd* ajánlata, melyben olcsó kölcsönt ajánlott fel a városnak, pénzügyi körökben nagy mozgalmat idézett elő. Azóta *Rajner Ede* dr. fővárosi ügyvéd, egy idegen tőkecsoport és *Scherz Károly* vállalkozó (bécsi pénz képviselője) nyújtottak be ajánlatot, melyben a jelenleginél olcsóbb kölcsönt hajlandók a városnak nyújtani. Az ajánlattevők a szükséges adatokat magkapták s így rövid idő alatt pozitív ajánlatot tehetnek a kölcsön nagyságára a konverzióra s törlesztési módzatokra nézve.

* **A magyar-csékei választás.** A magyar-csékei választásról mindenfelé már folynak a tárgyalások, hogy ki lesz *Goldis J. József* utódja. Mint megbízható helyről értesülünk, az ujonnan megválasztott püspök — a mint az természetes is — még nem mondott le mandátumáról, mert ezt csak akkor fogja megtenni, ha meglesz a király megerősítése. Ezt azonban még meg fogja előzni a püspöki zsinat, mely előterjesztést intéz

a kormányhoz. Előreláthatólag néhány hétig fog ez eltartani, így tehát csak 5—6 hét múlva lesz a magyar-csékei választás.

* **Szóbeli panaszok az adóhivatalnál.** Vettük a következő értesítést, mely mutatja, hogy a pénzügyigazgatóság alkalmat akar adni a polgárságnak jogos érdekeinek megvédésére. Az értesítés így hangzik:

A kir. pénzügyigazgatóság 29355—99. sz. a. kelt s a Tekintetes Polgármester urhoz intézett átiratával megengedte, hogy a városi adóhivatal adó- és illeték ügyekben oly felek panaszát, a kik jogos sérelmüket írásban előadni nem képesek, jegyzőkönyvbe foglalhassa. Erről Nagyvárad város közönségét azzal van szerencsém értesíteni, miszerint a panasz felvétel a városi 5-ik számú szobájában minden szombati napon d. e. 8 órától 12 óráig az ügyosztályhoz beosztott fogalmazó által minden díj fizetése nélkül fog eszközöltetni. Nagyvárad, 1899. évi május hó 17-én, *Bordé Ferencz,* adóügyi tanácsos.

Ugyancsak a városi hivataltól kaptuk a következő közérdekű hirdetményt:

Nagyvárad-Velence városrésze vonatkozó s az 1899—1901. vagyis három évre szóló III. osztályu kereseti adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-cz. 18. §-a értelmében folyó évi május hó 20—27. napjain át 8 napi közszemlére a városi adóhivatal 11. számú szobájában azon figyelemztetés mellett tétetik ki: miszerint érdekelt felek kitelt idő alatt, a jelzett lajstromban terhükre előírt kiszámításokat megtekinthetik s az őket vagy másokat illető javaslatokra nézve netaláni észrevételüket a fentírt idő alatt írásba foglalva a kir. pénzügyigazgatóságnál, — később pedig szóval az adókivető bizottságnál megtehetik. Nagyvárad, 1899. május hó 19. *Városi adóhivatal.*

* **Gazdák kirándulása Mezőhegyesre.** A biharmegyei gazdasági egyesület felterjesztésére a földmívelésügyi miniszter ur megengedte, hogy az egyesület 80 kiscgazdával Mezőhegyesre tanulmányi kirándulást rendezhessen. A kirándulás idejének megállapítása végett a gazdasági egyesület már megkereste a mezőhegyesi ménes uradalom igazgatóságát, s mihelyt ez meg lesz állapítva, azonnal tudatni fogja a kirándulásra jelentkező kis gazdákkal, illetve községi előljárással. A tartományi kirándulás 4 napot fog igénybe venni és pedig első nap utazás Mezőhegyesre, második és harmadik nap a ménes birtok megsejmlélése, negyedik nap utazás haza.

A kiscgazdák a mint közölve is volt Mezőhegyesen ingyen ellátásban és elszállásolásban fognak részesülni. Ugy szintén Nagyváradról Mezőhegyesre és vissza a vasuti költséget sem ők viselik, szóval ingyen utaznak Nagyváradról Mezőhegyesre és vissza. Tehát csak a vasuton való utazás alkalmával az élelmezésről kell magukról gondoskodniok. A kirándulásra a biharmegyei gazdasági egyesület még jelentkezéseket elfogad, tehát azon kiscgazdák kik el akarnak menni Mezőhegyesre a ménes birtokot megtekinteni, sieszenek jelentkezni a gazdasági egyet titkári hivatalánál, mert a mint a létszám be lesz töltve, jelentkezések nem fogadtatnak el.

* **Sima Ferencz orsz. képviselő csödben.** A szegedi törvényszék már tegnap meghozta Sima Ferencz ellen a föltételes csödhatózatot. A csödtől kérő hitelezők ma letették a törvényszék által a csödköltségek biztosítására kíván 300 frtot és így a csöd tényleg elrendeltetett Sima Ferencz ellen, a miről értesítés küldetett a képviselőház elnökségéhez is. Csödbiztosnak kinevezte a törvényszék Kecskeméthy Dániel törvényszéki bírót, tömeggondnoknak Kiss Zsigmond szentesi ügyvédet, h. tömeggondnoknak dr. Reiner Mór szegedi ügyvédet.

* **Esküvő.** Csütörtökön esküdött ifj. *Máthé András* ev. tanító a Körös-utcai templomban örök hűséget *Andriska Mariskának,* *Andriska Károly,* városunk köztisztvisletben álló polgára kedves és művelt leányának. Az új párhoz *Materny Imre*

ev. lelkész intézett igen alkalomszerű s megható beszédet.

* **Pörös násznagyság.** Nem mindennapi esetet tárgyalt tegnap a járásbíró. Humor is van benne egy jó csomó, meg szomorúság is annak, aki egy fiatalember tragikumát kellő részvétellel kírzi belőle.

Az eset ez: Egy ur, aki Jocus isten szolgálatában szép vagyont gyűjtött, a családi élet csendesen lobogó háztűzhelyére vágyott. Nem könnyen ment a dolog. Mert akiket pénzeivel és maga egész személyével megajándékozni akart, a társadalmi morálnak azon rideg álláspontján állottak, ahonnan igen nehéz a leszállás.

Akad azonban egy mégis. Egy derék, becsületes és törekvő fiatal urat, akinek más hibája nem volt, mint nagy szegénysége. Ez a becsületes, de jó fiú sok álmatlan éjszaka után nagy határozásra tökélt el magát. Megkérte a hölgy kezét és meg is kapta.

Elkövetkeztek aztán a lakodalmi előkészületek és elkövetkeztek a derék ember legszomorubb órái is.

Már az eljegyzés híre is elrebbentette melőle a barátait, most meg, hogy kettőt közülök felkeresett azon célból, hogy arra kérje őket, legyenek a násznagyjai, visszautasító hidegséget tapasztalt mind a kettőnél. Ment más kettőhöz. Azok sem voltak nagylelkűebbek. Végül felkereste legjobb barátját, akinek beleegyezést biztosra vette. De most is csalódott. A jóbarát gyöngédelen czélzást tett a menyasszonyra, így igyekezvén kimenteni álláspontját.

A fiatalember más körülmények között talán provokálta volna ezen kiméletlen szókimondásért, de most nem merte tenni. Szüksége volt a barátjára és meg kellett őt nyerni násznagynak, bármibe kerüljön is. És kezdett alkudozni a másikkal. Ez némi gondolkodás után így szólt: — Beláthatod, hogy barátságából nem tehetem. De ha ötven forintot adsz, rászánom magamat.

Az alkut megkötötték. És megtörtént az esküvő is, de a násznagy az ötven forintot nem kapta. Amiért a járásbírósnál keresetet indított a násznagyi díjak és járulékaik végett. A járásbírósnak ezt az urat furcsa keresetével természetesen visszautasította.

* **A fegyencz szerelme.** A szenzációk városából, *Bajáról* írja ismét tudósítónk: Hat évig hűsölt *Wimroszi Sándor* több betörésért és egy gyilkossági kísérleteért a váci fegyházban. Az ősszel, hogy onnét kiszabadult, erősen fogadkozott, hogy a jó utra fog térni. Meg is fogadta őt mindenesnek *Delly Géza* bajai nagykereskedő, de alig állt szolgálatba, az új életet azzal kezdte hogy feleségét és három gyermekét elcsapta magától és gazdájának szakácsnőjét kezdte szerelmével üldözni. A szakácsnő, *Kadics Anna* többször kérte, hagyna föl szerelmi ömlengésével és térjen vissza inkább feleségéhez meg a gyermekeihez. Minthogy mindez nem használt, elhatározta *Kadics Anna,* hogy állását elhagyja. Tegnap megmondta ezt *Wimroszinak* is és szemrehányást tett neki, hogy miatta el kell jó állását hagynia. Ez oly dühbe hozta *Wimroszit,* hogy fölkapott egy tíz kilós fejszét, azzal *Kadics Annára* rontott és balkarját összezsuzta, jobb kezéről az ujjakat vágta le, aztán fejét zuzta be. A gyilkos szerelmes most a bajai bíróság foglya.

* **A miniszter sem ad.** A kerületi betegsegélyző pénztár azzal a kivánsággal fordult Nagyvárad városához, hogy adjon külön közeget rendelkezésére, aki a megyében kikutassa azon munkaadókat, akik munkásaikat nem jelentik be a pénztárnak. A tanács ezt a kivánságot elutasította, mert ilymódon egy városi tisztviselő egész éven át spiczliskedne s csak a pénztár érdekeit szolgálná. A pénztár a miniszterhez felebbezte meg a határozatot, de a miniszter is kijelentette, hogy nem ad nyomozásokra városi tisztviselőt, mert bár czélszerű lenne az ellenőrzésnek ez a módja, de a várost kötelességén kívül álló ténykedésre nem utasíthatja s így a tanácsi határozatot hagyja jóvá.

x **Katonazene a Lloydban.** Ma, szombat este a Lloyd-kioszkban, kedvezőtlen idő esetén a kávéházban a 37. ezred zenekara *egész új műsorral*, vonós hangszerekkel hangversenyez.

x **Zeneestély a Zöldfában.** A »Zöldfa« kávéházban ma szombat este Rácz József, holnap vasárnap délután pedig Hamza Miska kiváló zenekara játszik.

Megérkeztek!!

HEVESI A. Kossuth-utczai verseny áruházába a nyári idényre a legdivatosabb bécsi újdonságok, melyet ajánlunk a nagy érdemű közönség figyelmébe. — Különösen a *legdivatosabb nyakkendők, férfit- és gyermek-kalapok, cipők, harisnyák, keztyűk, fehérneműek, női-, fiú- és gyermek-ruhák, gyermek- és toló-kocsik* stb. meglepő nagy választékban, melyeket rendkívüli olcsó szabott árak mellett árúsít

HEVESI A.

Kossuth-u. 3. szám, Mezey-ház

Színház.

Színházi műsor.

Szombat 20. *Talmi hercegnő.*

Vasárnap 21. d. u. *Náni.* Este *Aranylaktalom.*

Hétfő 22. d. u. *Hamupipőke.* Este: *A nagyapó*

Odette. Sardou régi, hatalmas, szenvedélytől lüktető drámája is elvesztette vonzóerejét. Félig üres házon szomorkodtak a fabódé törzsvendégei, akiknek tulajdonképpen örülniök kellene minden ilyen rosszul beütött estén, mert akkor rendszerint övük a világ s csaknem oly hangos a földszint, mint maga a színpad. Ma azonban templom csendet teremtett *Fáy Szeréna* és *E. Kovács Gyula* ur intelligens művészete. Kivált *Fáy Szeréna* urnő ragadta el a nézőket azzal a hatalmas erővel és mély érzéssel, mely minden alkotását, egész nemes drámai egyéniségét áthatja. A kolozsvári nemzeti színház, melynek tavalyi nyári társulata drámai részében oly csekély jelentőségű volt, gratulálhat magának a saját átalakulásához, — melyben *Fáy* urnőnek nagy szerepe van. Az utolsó két felvonás két nagy jelenete, az anyai érzés eme örökszerű és francziásan hatásos kidomborítása különösen művészi volt és a közönség zajos tapsait provokálta. *Horváth Paula* urnő gyönyörű színpadi alakját és verve-el teli játékát felesleges kiemelni. *Vásárhelyi k. a.* (Berangére) szerepében hamis arczjátékára és tulédeskés modorára hívta fel figyelmünket. *Janovics* ur egészen korrekt gavalér volt, de örülnénk, ha nem a fodrász üzletek czégtábláiról venné hajviselete mintáit. *Leövey* ur egy kis szereppel nagy derűtséget keltett. Sajnos, a közönség oly darabokat szeret, amelyekben ez a derűtség az uralkodó elem és nem Sardounak emeltebb régiókban szárnyaló komoly költészete.

Dr. V. Zs.

Válság előtt.

(Premiér a »Nemzeti Színház«-ban.)

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, május 19.

Uj francia színműirót mutat be ma a *Nemzeti Színház*. *Julien Berr de Terrique* neve, a mi — látni való — elég hangzatos, nem mindennapi név. Darabjának a címe pedig *Válság előtt*, a mi lehetne kacagató bohózat címe is, hisz a saison végén mi mást várhatnánk, mint valami mulattató bolondságot. De ime az új mű, ha »vigjáték« is, voltaképp komoly problémás darab.

Berr de Terrique egészen az ifjabb *Dumas* tanítványa: a lélektani festéshez, az erélyes dialektikához azonban hozzá veszi a pikanterit, a mivel a téma tárgyalását érdekesebbé akarja enni. Alakjai különben nem az élet, a természetesség alakjai, hanem mind megannyi megtestesült fogalmak, a szerző demonstráló művészetének eszközei.

Mi is a tétel?

Hadd próbáljam meg formulázni.

Mikép nyerheti vissza az egy ízben hűtlenedett és rajta kapott férj a megbántott és engesztelhetetlen feleség hosszú ideig megtagadt szerelmét?

A fölvetett kérdésre a szerző a következő mesével felel.

Henry de Langay (Mihályfi) két hónappal a házassága után véletlenül összekerült egy régi szeretőjével, fölment ennek lakására s egy órát töltött nála. Felesége *Marie (Cs. Alszegehy Irma)* megtudta ezt a ballépést és most — strickol a hitvesi kötelesség dolgában. Ez az előzmény. A házasság felek titkolják békétlenségüket, sőt a világ előtt valósággal mint a házasság gyanánt élnek. *Henry* kétségbe van esve, mert szereti a nejét; de *Marie* minden könyörgésre hajthatatlan marad. Ám a hűséget nem akarja megszegni; nem akar boszút állani, bár azt vallja, hogy joga volna rá. Csakhamar alkalom kínálkozik azonban, hogy próbára tegye állhatatosságát. Egy csinos házi-
barát, de *Mornang (Horváth)* erősen udvarol az asszonykának: ez az udvarló aztán elősegíti a kis bonyodalmat és a megoldást is.

A férj jó barátja *Georges Vautier (Nádai)* ugyanis, ki mint világlátott gavalér a darab életfilozófiáját képviseli és a szerző nevében beszél: azt a tanácsot adja, hogy *Henry* ne zavarja *Mornang* udvarlását: hadd ingerelje, ingassa a makacs asszonyt, hadd keltse föl benne újra a szerelem vágyát. Hiszen, ha majd arról lesz szó, hogy ez a vágy kielégítést találjon: a becsületes asszony mégis inkább a törvényes férj ölébe fog hullni, semhogy a házasság-törés bűnét kövesse el. És *Vautier* jól számolt. Sok fordulat, akadály, kockáztatás után, a már-már veszébe rohanó asszonyt megmenti a férje.

Hosszas volna elmondani, mint fejlődik a három felvonáson át ez a vékony cselekmény. Az experimentum inkább pikáns, mint mulattató: inkább analitikus, mint mozgalmas. *Henry*, a férj sokszor bosszantó a nagy erélytelenségével s a mikor *Vautier* eszköze lesz, szinte bosszantó. *Marie* daczoskodása is csak azért oly hosszantartó, mert a probléma így kívánja. De az kétségtelen, hogy ez a három alak sok szellemességet beszél. A darab többi figurája, mint *Loisel* apja (*Gabányi*), *Loiselné (Vizváriné)*, *Claire (Ligeti Juliska)*, *Pascal Grandin (Ivánfi)*, *Durand (Zilahy)*, *Clotilde (K. Gerő Lina)* alig foly be a főcselekményre. Valamennyi csak arra való, mint ez már a modern darabokban szokás, hogy környezetet képviseljek. *Auguste* titkos ügynöke, a kit *Latabár* igen jellemzetesen mutat be, még legtöbb befolyással van az akció menetére.

A darab előadása igen gondos. Tán ha inkább vigjátéknak néznék a főszereplők — jobban eltalálnák az író intenczióját.

Egy let.

A régészeti és történelmi egyesület választmányi ülése folyó hó 19-én folyt le Bihar-megye székházának kistermében. Jelen voltak: *Dr. Beöthy László* főispán, *Gálbory Sámuel* al-elnök, *Cséplő Péter* muzeumi igazgató, *Bereczky Géza* pénztáros, *dr. Karácsonyi János*, *dr. Némethy Gyula* titkár.

Dr. Karácsonyi János jelentést tett a nyári ásatás eredményéről, mely után a választmány elhatározza, hogy az ásatást folytatni fogja.

Cséplő Péter és *Középegy Gyulát* megbizta a választmány, hogy *Pusztá-Kovácsiba* ásatást rendezzen a »Muzeumok és Könyvtárak Országos Felügyelőségének« utasítása szerint.

Az országos régészeti és embertani Társulat abbéli kérelmére, hogy az egyesület a *Pozsonyban* emelendő *Rómer-szobor* költségeihez járuljon hozzá, azt határozza a választmány, hogy az egyesület e célra magángyűjtést rendez.

A párisi világiállításra a Magyar Bizottság felszólalása következtében az egyesület több tárgyat fog fölküldeni, a többi közt egy XVII. századbéli pallost s Nagyváradnak 1598-ik látóképét.

Az egyesület az utolsó választmányi ülés óta a következő ajándékokat nyerte: *Negyvenyolczas bankók* *Sal Ferencztől*, néhai *Gyalókey Lajos* ifjúkori arczképének fénykép másolatát *Gyalókey Jenő* tüzérhadnagytól, *III. Zsigmond* lengyel király pénze *dr. Wimmer Juliántól*, *negyvenyolczas honvédzászló-darab* (ezüsthímzés) özv. *Walaschek Venczelnétől*, több gyűrű, a váradi püspöki uradalomtól.

TÁVIRATOK.

Személyi hírek.

Budapest, május 19. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) *Stefánia* özv. trónörökösné és gróf *Goluchowszky* külügyminiszter ma visszautaztak Bécsbe.

A köszénbánya r. t. közgyűlése.

Budapest, május 10. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) A magyar általános köszénbánya részvénytársulat mai közgyűlése d. e. vette kezdetét. Az elnökséget gróf *Teleky Géza* távollétében *Gajáry Ödön* vette át. A letéti jegyek kiadása igen lassan ment, mire a türelmellen részvényesek zajos jeleneteket rendeztek. A közgyűlés alatt is egyre ismétlődtek ezek a heves szcenák, míg végre d. u. 5 órakor befejezték a napirend letárgyalását, minek eredménye egy paktum volt. E szerint a jelenlegi igazgatóságból *dr. Reif* lemondott. Az osztrák érdekcsoport részéről *dr. Löw* Tivadar pesti ügyvéd és *Bellák Gyula* választottak meg az igazgatóság tagjainak.

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, május 19. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) Az osztálysorsjáték mai huzásán a tízezer koronás nyereményt a 33701. számú sorsjegy vitte el.

Duzzogó képviselők.

Bécs, május 27. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) Az ausztriai tartománygyűlésen ma megjelentek ismét bz ellenzék tagjai, miután báró *Gudenus* sajnálkozását fejezte ki a töríentek felett, melyek a szecsessziót előidéztek.

A béke-konferencia.

Washington, május 18. (A Nagyvárad Napló tud. táv.) *Mac Kinley* elnök ma a következő táviratot küldte *Miklós* cárnak:

II. Miklós ő felségének, minden oroszok cászájának, Pétervárott. Ezen a szerencsés zapon legbensőbb szerencsekivá-nataimat küldöm a felséged fenkölt, nemeselelkű kezdeményezéséből létrejött hágai

konferencia megnyitására. William Mac Kinley.

Hága, május 18. (A Nagyváradi Napló tud. táv.) A királynő Hoeft van Velsen bárót, a királyi kastélyok intendánsát, a ki szintén jelen volt a konferencián, noha nem delegátus, megbízta volt, hogy az idegen delegátusokat fogadja. Báró Hoeft a főlépcsőnél üdvözölte a világ minden részéből érkező megbízottakat. A konferencia tagjai holnap maguk között tanácskozni fognak a szombatra kitűzött bizottság- és osztályválasztásokról, továbbá a munkarend megállapításáról. A békeegyesületek képviselői még folyton jönnek a világ minden részéből. Néhány nap óta csaknem minden este gyűlések vannak, a melyeken a leszerelés kérdését tárgyalják. Hága legnagyobb klubja följánlotta helyiségét a külföldi delegátusoknak. A konferencia tartamáról még semmit sem lehet tudni. Minden erre vonatkozó nyilatkozat és közlemény biztos alap nélkül való kombináció.

Az osztrák főszámvevőszék elnöke.

Bécs, május 19. (A Nagyváradi Napló tud. táv.) A „Fremdenblatt” jelenti, hogy báró Gautsch volt miniszterelnököt kinevezték az osztrák főszámvevőszék elnökévé.

A párisi levélhordó sztrájk.

Páris, május 19. (A Nagyváradi Napló tud. táv.) Az összes postaszolgák elhatározták, hogy újra szolgálatba állnak. A sztrájk tehát teljesen megszűnt.

KÖZGAZDASÁG.

A piczulásbankból. A Polgári takarékos és segélyszövetkezet 2-ik évtársulatának befizetései holnap, vasárnap ünnep miatt elmaradnak, míg a 3-ik évtársulatnak befizetései hétfőn d. e. 9-től 11 óráig teljesítendők.

Vásári árjegyzék.

A nagyváradi piacon 1899. évi május 16-ik napján tartott vásárral eladott természetű termékek és élelmi szerek.

Tiszta buza 1-ső r. 8.70, 2-ik 8.60, 3-ik 8.40 kétszeres buza 1-ső 6.80, 2-ik 6.70, 3-ik 6.50 Rozs 1-ső 6.50 2-ik 6.30, 3-ik 6.10, árpa 1-ső r. 5.60 2-ik 5.50, 3-ik 5.40, Zab 1-ső r. 5.40, 2-ik, 5.20, 3-ik 5.10, Tengeri 1-ső r. 4.60, tengeri 1-ső r. új 4.50, tengeri 3-ik r. 4.40, borsó 14.—, lenese 16.—, bab 6.40 köleskása 11.50, Burgonya 2.15, lágysz 15.00 zsemlye liszt 14.50, fehér kenyér liszt 13.70 barnakenyér liszt 12.50, széna fuvarral 2.20 szalma 60, szalonna 60.—, 6 kl. zsup-szalma —.08, 150 klgr. alom-szalma —.04 tűzifa bükk 3.20, tűzifa tölgy 3.—, tűzifa cser 3.35 marhahús 48, öntött gyertya 46, lámpaolaj 44, bor 6, 50 új 44, pálinka 32, szilvapálinka 80 szesz 95, egy métermáza kőszó 10.70, 1 mm. nyers faggyú 24.—, 1 mm. olvasztott faggyú 32.—, 1 mm. szappan 25.—, 1 mm. birka gyapjú —.—, 1 mm. magyar gyapjú —.—, egy hektoliter ó bor 34.—, új bor 26.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, egy mm. kendermag 12.90 köles 6.00 repce —.—, dió 19.—, mogoró —.—, aszalt szilva —.— egy kilogramm savanyú káposzta —.10 szalonna 62.—, sertéshús 52, juh-hús 32, veres hagyma 8, foghagyma 28, bors 1.—, paprika 1.20⁴ barna kenyér —.10, egy liter kőolaj —.20.

Marha-ártáblázat 1899. évi május hó 16-ról: 1 pár 1-ső rendű jármás ökör 310—340 forintig, 1 pár 2-od rendű jármás ökör 250—290-ig 1 pár 3-ad rendű jármás ökör 120—225-ig. 1 pár. fejős tehén 50—110-ig. 1 drb vágó ökör 250 kgr 65—86-ig. 1 drb vágó tehén 150 klg., 45—66-ig 1 drb veres borjú 9—17-ig. 1 drb fél éves borjú

18—22-ig. 1 drb egy éves borjú 22—33-ig. 1 drb 2 éves borjú 32—56-ig. 1 drb hizott sertés 42—74-ig. 1 pár fél éves sertés 18—22-ig 1 pár egy éves 30—45-ig. 1 pár két éves sertés 46—71-ig. 1 drb igás ló 50—100-ig. 1 pár ökörbőr 16—21-ig 1 pár tehénbőr 12—16-ig. 1 pár borjubőr 5—8-ig. 1 pár lóbor 6—10-ig.

Forgalmi kimutatás 1899. évi május hó 16-ról. Tiszta buza körülbelül 700 hltr. Kétszeres buza 250 hltr. Rozs. 280 hltr. Árpa 130 hltr. Zab 200 hltr. Tengeri 450 hltr. Burgonya 400 hltr. **Lábas jószágok:** Hizott sertés mintegy 110 darab. Félhizott 130 darab. Sovány 140 drb. Süldő 230 drb. Malacz 450 drb. Hizott marha 15. drb Jármás ökör 370 drb. Fejős tehén 290 drb Borjú 265 drb. Bivaly 7. drb. Juh és kecske 280 drb. Ló 370 drb.

Tőzsdei jelentések.

— A Nagyváradi Napló tudósítójától. —

Budapesti gabonátőzsde.

Az utótőzsde zárata

Buza májusra	8.97
Buza októberre	8.06
Rozs októberre	6.58
Zab májusra	5.67
Zab októberre	5.46
Tengeri májusra	4.55
Tengeri júlusra	4.60
Repce augusztusra	12.35

Budapesti értéktőzsde.

Az utótőzsde zárata.

Osztrák hitelrészvény	358.20
Magyar hitelrészvény	387.75
Rimamurányi vasmű	310.75
Osztrák magyar államvasut	361.—
Közuti vasut	385.75
Városi villamosvasut	216.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. május. 19

Magyar aranyjárdék 4% — — — — —	119.60
Magyar koronajárdék 4% — — — — —	96.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2% — — — — —	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2% — — — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból — — — — —	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — — —	96.—
Italmérési jog megváltási kötvény — — — — —	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — — —	96.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön — — — — —	161.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — — —	138.25
Osztrák járadék papirban — — — — —	100.75
Osztrák járadék ezüstben — — — — —	100.20
Osztrák korona járadék — — — — —	119.50
Osztrákjáradék aranyban — — — — —	100.25
1860. osztr. államsorsjegyek — — — — —	139.50
Osztrák-magyar bankrészvény — — — — —	920.—
Magyar hitel bank részvény — — — — —	387.75
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — — —	358.10
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — — —	361.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or) — — — — —	955.—
Német birodalmi márka — — — — —	58.90
London vista — — — — —	120.50
Páris Vista — — — — —	47.80
0 márkás arany — — — — —	11.78

REGÉNYCSARNOK.

A SORS.

— A Nagyváradi Napló regénye. —

Irta Francisco de Renzis.

Fordította Váradi Ödön.

(Folytatás)

59

A reggeli napfény behatol minden hasadékba a szobába, csendes léptek mutatják, hogy újra élet tört a néma házba; egy gyermek vidám éneke, mint valami örömdal hangzik fel az utcáról. Az ezüstcsengésű ének szívéhez szól.

S a hang így énekel:

Azt mondod, hogy a szerelem

Széláplálta izzó szikra,

Ne higgy neki, hazugság az,

Hajózz velem vígan tova.

Látod ott a kis szigetet,
Oda megyünk én szerelmem,
A szerelem és boldogság
Csónakján jer, jer csak velem.

Mikor kél a rózsza hajnal,
A csillag majd megmutatja,
De azért nem hoz unalmat,
Bár hányszor tér ki a sajka.

Kisded sötét felleg száll fel,
Szerelmünket veszély sújtja,
A szerelem és boldogság
Csónakját bős ár dobálja . . .

A nap kelte nem szép többé,
Az ég kékek már nem látszik,
Vad morajjal zugó szél jön,
Már távolból feketélik.

Oh, kialszik a szikra már,
A szív többé már nem lüktet . . .
Tovább indul kis csónakja,
Boldogságnak, szerelemnek.

Oh mily édes érzés! Mennyire szívhez szóló e gyermek kedves éneke.

Fortunato ez éneket egy szerelmes madárka énekének véli, mely könnyedén repül a nap első sugarainál. Mily édes visszatérés az életbe azon gyászos álmok után!

Ez ének öt egykori boldogságára, Camilla szerelmére emlékezteti, reá, kire félelmes borzadály nélkül két nap óta nem gondolhat. Setna regényére gondol, a szomorú s rettentő történetre, mely Merneptah király gyermekeiről, Ptaneferka s Auráról szól, kik egybekeltek s kintteljesen meghaltak, két szerencsétlen szerelmes, a milyen ő s Camilla volt.

Minő lelkiismereti szemrehányásteljes élet volt az övé, minő fájdalmas! . . . ettől meg kellett neki szabadulni.

Nem. Camilla öt nem fogja viszontlátni; angyalisza életét egy szerelmes szó sem fogja beszenyezni. Szűnj meg izzó vágy a lihegő ajkakon! Luczia leányát ne áldozd fel! —

S Forneri? . . . Mit fog ő tenni?

Camilla atyja a megsértettnek egész tekintélyével lépett fel Fortunato előtt. A szerencsétlen fiatal ember azt mondja magában, hogy pár óra múlva két párbajsegéd fog előtte megjelenni, hogy megmagyarázhatlan viselete miatt elégtételadásra szólítsák fel; e szomorú esetre kell gondolnia.

(Folyt. köv.)

Szerkesztik:

Lovassy Andor, Dr. Dési Géza, Fehér Dezső.

A szerkesztésért felelős:

LOVASSY ANDOR.

Nagyváradi Szinkör.

Évadbérlet 18. sz. Kisbérlet 18 sz.
A kolozsvári orsz. Nemzeti Színház személyzetével
Nagyvárad, szombaton, 1899. május 20-án,

Talmi hercegnő.

Magy operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dárius herceg — — — — —	Nyárai Antal.
Mirabella, neje — — — — —	Kissné Á. Kata
Gaston, fiok — — — — —	Mezei Mihály.
Margarita, hercegnő — — — — —	Szerdahelyi F.
Báró Konyák — — — — —	Székelly Irén,
Kazimir, koreszmáros — — — — —	Kassai K.
Ivonne, felesége — — — — —	Perényi Margit.
iRgöbert, szakács — — — — —	Leővey Leo.

HELYÁRAK: Alsó páholy 4 frt. Felső páholy 3 frt
Támlásszék I—VIII sorig 1 frt. IX—XI sorig 80 kr
Zártszék 60 kr. Első emelet I. sor 50 kr, második
sortól 40 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Katona- és
diákjegy a földszinten 30 kr. Közép karzat 30 kr.
Oldal karzat 20 kr.

Jegyek válthatók: d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5-ig és fél
7 órától kezdve a színházi pénztárnál.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó a berettyó-ujfalui kir. járásbíróság 899. V. 13/5 számú kiküldő végzése folytán az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, miként a nagyváradai kir. tszék 25159/98 V. számú végrehajtást megrendelő végzése alapján Weisz Salamon nváradai lakos foglaltatá javára, Polgár Balázs komádi lakos végrehajtást szenvedettől 175 frt tőke s járuléka kielégítésére 1899. évi január 31-ik napján bíróságra lefoglalt s 875 frtra becsült vegyes téglák és fedélserepek nyilvános birói árverésen eladandók, minek a helyszínén, vagyis Komádiban, alperes téglavető-telepén leendő eszközésére határidőül 1899. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 11 órája ezennel kitűztetik, melyhez venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok emez árverésen az idézett törvény 107. 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál 1881. évi LX. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Berettyó-Ujfalun, 1899. évi május hó 16. napján.

Fernbach János,

kir. bir. végrehajtó Berettyó-Ujfaluban.

431/1899 bir. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó a berettyó-ujfalui kir. járásbíróság 899 V. 13/4 számú kiküldő végzése folytán az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, miként a nagyváradai kir. tszék 594/899. V. számú végrehajtást megrendelő végzése alapján Friss és Grósz nváradai lakos foglaltatá javára, Polgár Balázs komádi lakos végrehajtást szenvedettől 111 frt — kr tőke s járuléka biztosítására 1899. évi január hó 31-ik napján bíróságra lefoglalt s 875 frt — kr-ra becsült vegyes téglák és fedélserepek nyilvános birói árverésen eladandók, minek a helyszínén, vagyis Komádiban, alperes téglavető-telepén leendő eszközésére határidőül 1899 évi jun. 14-ik napjának d. e. 11 órája ezennel kitűztetik, melyhez venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok emez árverésen az idézett törvény 107. 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál 1881. LX. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Berettyó-Ujfalun, 1899. évi május hó 16-ik napján.

Fernbach János,

kir. bir. végrehajtó Berettyó-Ujfaluban.

Hirdetések

felvétetnek a

»NAGYVÁRADAI NAPLÓ«

kiadóhivatalában,

Nagyvárad, Bémer-tér, Mayr-ház.

Árverési hirdetményi kivonat.

A berettyó-ujfalui kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Róth Ignác végrehajtónak Róth Lajos ugys mint kisk. gyermekei gyámja és az ismeretlen örökösök ügygondnoka Dr. Lux Samu ügyvéd végrehajtást szenvedők elleni 400 frt — kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a. ellen nváradai kir. törvényszék (a b. ujfalu kir. járásbíróság) területén lévő, Komádiban fekvő, a Komádi-i 2031. számú tjkvben A+1 v. 1025. hrsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 600 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. évi július hó 11 napjának délelőtti 10 órakor Komádi községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adatni fog Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 60 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

B. Ujfaluban, 1899. évi április hó 29. napján.
A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Dr. Vízsay,
kir. aljbíró.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b. ujfalu kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Blantz Manó mint Feldmann Ferencz engedményese végrehajtónak Kádár M. Péter végrehajtást szenvedő elleni 25 frt — kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a. elleni a nagyváradai kir. törvényszék (a b. ujfalu kir. jbság) területén lévő Csökmő községben fekvő a Csökmői 1107 sztkben Kádár M. Lajos nevén álló A+1 1185/275/a A. I. 529/a 934/a és 1004/a hrsz. ingatlanokra 23 frt és 447 frt kikiáltási árban az árverést f. t. — krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanokra az 1899 évi július hó 7 napján d. e. 10 órakor Csökmő község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 3 frtot és 47 frtot készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi nov. hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

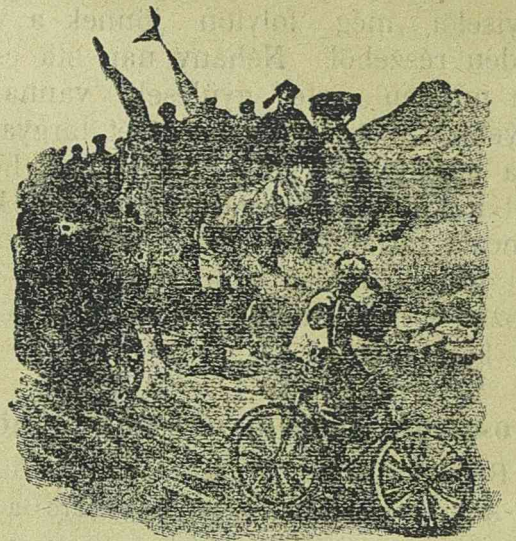
B. Ujfaluban 1899. évi április hó 29. napján.
a kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dr. Vízsay,
kir. aljbíró.

Kerékpárok

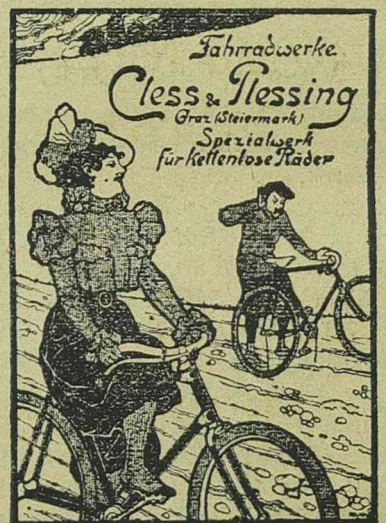
125 frttól 300 frtig.

Összes felszerelések

Nagy javító-műhely,

**Magyar, Angol,
Franczia, Német,
steiri fegyvergyári
kerékpárok.**

"NORICUM"

lánc nélküli kerékpárok

GROSZ FRIGYES

varrógép és kerékpár
gyári nagy raktára

Nagyvárad
Bazár-szoros.

Kolozsvár,
Fő-tér 7.

Besztercze,
Fő-utca.

Uj Központi Bazár megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni hogy *Nagyváradon, Olaszi, Fő-utca* Grunwald-ház (volt Liebl Gy. üzlethelyiségben) egy a mai kornak megfelelő

gyermekjáték, norinbergi áruk

s *gyermek ruha* (minden idényre) Bazárt nyitottam. — Igyekeztem az hogy minden kíváncsúnak pontosan megfeleljek.

Midőn ezt becses tudomására hozom, pontos, gyors s lelkiismeretes kiszolgálásról biztosítom.

Becsés megrendelését kérve, maradok

kiváló tisztelettel

A „Központi Bazár“ tulajdonosa.